Ratko Knežić

14.08.2026. 13:20
Pogledano: 554 puta

Štetnost duvanskog dima i psihoaktivnih supstanci

Čas obuhvata razgovor o štetnosti duvana i psihoaktivnih supstanci, primjenu metode recipročnog poučavanja u grupnom radu na tekstu te razgovor o nenasilnim načinima odbijanja vršnjačkog pritiska.

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 6. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Područje tjelesne i zdravstvene kulture

Područje prirodnih nauka

Predmet

Biologija

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Građanska kompetencija

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Cilj: Upoznati učenike sa štetnim djelovanjem duvanskog dima i psihoaktivnih supstanci na zdravlje čovjeka te razvijati odgovorno ponašanje, sposobnost donošenja zdravih životnih odluka i otpornost na rizična ponašanja.

Ishodi učenja i poučavanja

Učenik/učenica:

- procjenjuje sopstvene životne navike i izbjegava rizična ponašanja
- objašnjava šta su psihoaktivne supstance
- razlikuje aktivno i pasivno pušenje
- navodi posljedice pušenja i korišćenja droga
- prepoznaje uticaj vršnjačkog pritiska na donošenje loših odluka

Detaljan opis realizacije

Aktivnost 1 – Zdrava pluća naspram pluća pušača

Nastavnik započinje razgovor sa učenicima pitanjima: Zašto ljudi puše? Da li je pasivno pušenje opasno? Zbog čega mladi nekada probaju cigarete ili drogu? Nastavnik pokazuje slike zdravih pluća i pluća pušača. Učenici iznose svoja mišljenja i primjere iz svakodnevnog života. Nastavnik najavljuje nastavnu jedinicu „Štetnost duvanskog dima i psihoaktivnih supstanci“ i objašnjava da će učenici učiti o uticaju duvana i droga na zdravlje čovjeka.

Aktivnost 2 – Recipročno poučavanje

Učenici rade metodom recipročno poučavanje. Nastavnik objašnjava učenicima da će tokom časa imati ulogu „malih nastavnika“ i pomagati jedni drugima da razumiju tekst. Na tabli zapisuje zadatke učenika – voditelja: kratko prepričaj pročitani dio; postavi pitanja grupi; objasni nejasne dijelove; predvidi šta slijedi u tekstu; zadaj naredni dio za čitanje. Nastavnik demonstrira postupak na kratkom dijelu teksta kako bi učenici razumjeli način rada.

Aktivnost 3 – Grupni rad metodom recipročnog poučavanja

Učenici se dijele u grupe od četiri učenika. Svaka grupa dobija tekst iz udžbenika „Štetnost duvanskog dima i psihoaktivnih supstanci“, podijeljen na četiri dijela: psihoaktivne supstance i razlozi zbog kojih mladi počinju da ih koriste; štetnost pušenja i pasivno pušenje; nikotin i posljedice pušenja; droge i posljedice narkomanije. Prvi učenik – voditelj vodi razgovor o prvom dijelu teksta: objašnjava sadržaj svojim riječima; postavlja pitanja grupi; pojašnjava nejasne dijelove; podstiče učenike da predvide sadržaj narednog dijela. Nakon toga naredni učenik postaje voditelj. Postupak se ponavlja dok svi učenici ne budu voditelji. Nastavnik obilazi grupe, prati rad

učenika i po potrebi usmjerava razgovor.

Aktivnost 4 – Kako odbiti bez sukoba

Nastavnik postavlja pitanje: „Kako možemo odbiti cigaretu ili drogu, a da ne uvrijedimo drugu osobu i ne izazovemo sukob?“ Učenici predlažu odgovore: „Ne želim, to šteti zdravlju.“, „Imam druge interese.“, „Ne želim ugroziti sebe ni druge.“ Nastavnik naglašava važnost samopouzdanja, poštovanje tuđih odluka, nenasilnu komunikaciju i odgovornost prema zdravlju drugih ljudi.

Aktivnost 5 – Ponavljanje ključnih pojmova

Nastavnik zajedno sa učenicima ponavlja najvažnije pojmove: psihoaktivne supstance; nikotin; aktivno i pasivno pušenje; narkomanija; posljedice zavisnosti. Učenici dobrovoljno odgovaraju na pitanja: Šta su psihoaktivne supstance? Zašto je pušenje štetno? Šta je pasivno pušenje? Kako droge utiču na organizam? Kako možemo izbjeći rizična ponašanja? Nastavnik zaključuje da zdrave životne navike i pravilni izbori doprinose očuvanju zdravlja i boljim odnosima među ljudima.

Potrebni resursi

- Biljana Lubarda, Ratko Knežić, Biologija za 6. razred osnovne škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Istočno Novo Sarajevo, 2025.
- Slike pluća i zuba pušača i nepušača
- Tabla i kreda/marker
- Sveske i pribor za pisanje

Praćenje i procjenjivanje

/

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

/

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

/

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Metoda rada na tekstu

Metoda demonstracije

Collections

Priprema za čas - Osnovna škola

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas